

ΕΥΤΕΡΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

Στάελ [Germaine de Staël]

Η Άγαρ εν τη ερήμω (Agar dans le désert)

[απόσπασμα: «Η σκηνή εν τη ερήμω»]

Λυρική σκηνή συντεθείσα κατά το 1806

Μετάφραση: Πολυτιμή Κούσκουρη

Ευτέρπη, Αθήνα

τμ. 8, τχ. 56 (1 Φεβρουαρίου 1855), σ. 184-188

Η ΑΓΑΡ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ.

ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΣΥΝΤΕΘΕΙΣΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1806.

Πρόσωπα. — Άγαρ, Ἰσμαήλ, ὁ Ἄγγελος.
(Ἡ σκηνὴ παρίσταται ἐν τῇ Ἐρήμῳ τῆς Βηρσαβεί).

Ἡ Ἄγαρ καὶ ὁ Ἰσμαήλ.

Ἄγαρ.

Ἰσμαήλ, προσφιλὲς τέκνον, ἄφυσόν με νὰ σὲ φέρω ἐπὶ τῶν βραχιόνων μου, σὲ παρακαλῶ περὶ τούτου· ἡ ἄμμος εἶναι τοσοῦτον καυστικὴ, καὶ οἱ κεκμηκότες πόδες σου δύνανται μόνις νὰ σὲ στηρίζωσιν.

Ἰσμαήλ.

Οὐχί, οὐχί, μήτέρ μου, δύναμαι ἀκόμη νὰ βαδίζω· ἐντούτοις ἂν ἀναπαυθῶμεν ἀμφοτέροι στιγμὰς τινας, ἐὰν ἐπιτρέπῃς τοῦτο.

Ἄγαρ.

Φεῦ! υἱέ μου, ἐὰν περιμένομεν ἐνταῦθα τὴν νύκτα, μόνοι, ἄνευ βοήθειας, πεπλανημένοι ἐν τῇ ξηρᾷ ἐρήμῳ, τί θέλομεν γένῃ αὔριον;

Ἰσμαήλ.

Θέλομεν ἐξακολουθήσει τὴν πορείαν ἡμῶν, ἀφοῦ λάβωμεν τὴν ἐσπέραν ταύτην τροφὴν τινά.

Ἄγαρ. (κατὰ μέρος.)

Τροφὴν τινά! φεῦ! τὸ δυστυχὲς τέκνον ἀγνοεῖ ὅτι ἡ προμήθεια ἡμῶν ἐξηντλήθη. Ἐντοσοῦτε πῶς νὰ εἶπω τοῦτο εἰς αὐτό; καὶ τί νὰ πράξω, ἐὰν δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ βαδίσῃ;

Ἰσμαήλ.

Μήτηρ μου, ἐλθέ, κάθησον πλησίον ἐμοῦ, τοῦτο θέλει μοι δώσει δυνάμεις. (Ἡ Ἄγαρ κάθηται ἐπὶ βράχου τινὸς παρὰ τὸ τέκνον αὐτῆς.) εἰπέ μοι μήτέρ μου, διατί ἐγκατελείψαμεν τὴν οἰκίαν ἡμῶν καὶ τὸν πατέρα μου; ἐν αὐτῇ ἦτο τόσοσιν καλὰ, ὁ ἀὴρ ἐκεῖ ἦτο τοσοῦτον δροσερὸς ὑπὸ τοὺς φοίνικας.

Ἄγαρ.

Ἰσμαήλ, ἡ μήτηρ σου δὲν ἦτο εἰμὴ πτωχὴ τις δούλη. Ἦν ὁ πατήρ σου Ἀβραάμ ὠδήγησεν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου. Ὄταν ἦ ὑπερήφανος Σάρα, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἀπέκτησεν ἐξ οὐρανοῦ υἱὸν, ἡ παρουσία ἡμῶν ἀμφοτέρων κατέστη αὐτῇ ὀχληρά· ἡ Σάρα τότε ἀπήτησε τὴν ἐξορίαν ἡμῶν, καὶ ὁ πατήρ σου συνήνεσεν εἰς τοῦτο.

Ἰσμαήλ.

Πῶς, ὁ πατήρ! καὶ ἐγνώριζε πόσον ἡ ἔρημος εἶναι καυστικὴ, καὶ ὅτι ἐν αὐτῇ εἶναι τις μόνος, καὶ ὅτι ὑποφέρει;

Ἄγαρ.

Ἐνόμιζε, τέκνον μου, ὅτι ἠθέλαμεν δυνηθῆ νὰ διέλθωμεν αὐτὴν ταχύτερον, διότι εἶναι ἀγαθὸς ὁ

Ἄβραάμ· δὲν γογγύζω ποσῶς ἐναντίον αὐτοῦ· ἄλλ' ἢ Σάρα, ἡ βάρβαρος Σάρα· ὦ, πόσας ὕβρεις δὲν ὑπέφερα παρ' αὐτῆς!

Ἰσμαήλ.

Ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἰσαὰκ προσεφέρετο καὶ εἰς ἐμὲ ἐπίσης σκληρῶς· καὶ ἐντοσοῦτόφ ἐγὼ ἠγάπων αὐτὸν ἀπὸ αὐτῆς ἀκόμη τῆς γεννήσεώς του· ἐπαιζὼν μετ' αὐτοῦ, μολονότι ἦτο μικρὸς καὶ προσεπάθουν πάντοτε ἵνα εὐρίσκω ὅ,τι αὐτὸς ἠρέσκετο, ὅπως εὐχαριστῆται, καὶ ὁ σκληρὸς, ὁσάκις ἐκάλουν αὐτὸν ἀδελφόν μου, ἐκεῖνος μ' ἐκάλει δοῦλον. Μῆτέρ μου, διατί ἡ Σάρα καὶ υἱὸς αὐτῆς δὲν ἠγάπων ἡμᾶς; Σὲ πρὸ πάντων, μῆτέρ μου, σὲ, τίς δύναται νὰ μισῇ; Πόθεν λοιπὸν προῆλθε, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐνταῦθα;

Ἄγαρ.

Τέκνον μου, σὲ εἶπον πᾶν ὅ,τι γινώσκω· ἄς ὑπομένωμεν δὲ τὸ πεπρωμένον μεθ' ὑπομονῆς. (αὐτὴ ἀνίσταται) Προσπάθησον ἵνα προχωρήσωμεν ἐτι βήματά τινα· ἴσως εὐρομεν περαιτέρω σκιάν, ἢ καρποὺς ἢ πηγὴν τινα ὕδατος ἵνα δροσισθῶμεν.

Ἰσμαήλ.

Δὲν βλέπω οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ἄμμον, καὶ ὁ ἥλιος οὗτος εἶναι τοσοῦτον φλογερός! ὦ! εἰς ἐπεκαλούμενην αὐτὸν ἵνα κρυφθῇ χάριν ἡμῶν. (γονυπετεῖ.) Ἥλιε!...

Ἄγαρ.

Τί πράττεις, τέκνον μου; τὸν Θεὸν μόνον πρέπει μόνον νὰ ἐπικαλῆσαι· ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν Ἥλιον καὶ αὐτὸς μόνος εἶναι ὁ πατήρ ἡμῶν.

Ἰσμαήλ.

Πατήρ ἡμῶν! καὶ αὐτὸς θέλει προσφερθῆ εἰς ἡμᾶς κάλλιον τοῦ Ἄβραάμ;

Ἄγαρ.

Ναί, τέκνον μου, αὐτὸς δὲν ἔχει μῆτε ἀδυναμίας, μῆτε φόβον· εἶναι ἀπολύτως ἀγαθός, διότι εἶναι παντοδύναμος. Εὐσπλαγχνίζεται τὸν ἄνθρωπον, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος δὲν εὐσπλαγχνίζεται τὸν ὅμοιον αὐτοῦ. Ἡ θεότης κινεῖται εἰς οἶκτον, τὸ δὲ πλαστούργημα μένει ἀκαμπτον. Ὁ Θεός, ὅστις εἶναι ἐκεῖ εἰς τὰ ὕψη βλέπει καὶ ἀκούει ἡμᾶς.

Ἰσμαήλ.

Δὲν εἴμεθα λοιπὸν μόνον ἐνταῦθα, μῆτέρ μου; ὦ! τόσον καλῆτερα. Ἀκουσον· ἐὰν θέλῃς ἵνα περιπατήσω ἀκόμη, δός μοι ρανίδασ τινας ὕδατος.

Ἄγαρ.

Ἰδωρ, τέκνον μου, μένει πολλὰ ὀλίγον ἀκόμη, καὶ ἐγὼ φυλάττω αὐτὸ ἵνα πῆς τὸ ἐσπέρας.

Ἰσμαήλ.

Καὶ σὺ μῆτέρ μου!

Ἄγαρ.

Δὲν ἔχω ἀνάγκην ὕδατος.

Ἰσμαήλ.

ὦ! ἐὰν οὗτως ἔχει, δός μοι ἐξ αὐτοῦ ὀλίγας σαλαματίας· ἡ δίψα μὲ καταβιβρώσκει.

Εὐτέρπ. τόμ. Η'. φυλλάδ. 56

Ἄγαρ.

Καὶ δὲν μὲ ἔλεγες τοῦτο!

Ἰσμαήλ.

Ἐπεθύμουν, μῆτέρ μου, ἵνα ὄλον τὸ ὕδωρ χρησιμεύσῃ διὰ σέ.

Ἄγαρ.

Προσφιλές τέκνον; λάβε. (δίδει αὐτῷ νὰ πῆ.)

Ἰσμαήλ.

ὦ! σὲ εὐχαριστῶ. Εἶμαι πολὺ καλῆτερα ἤδη, ἄς ἀναχωρήσωμεν. — Ἐὰν ἠδυνάμην ἵνα σὲ διασκεδάζω καθ' ὁδὸν διὰ τῶν διηγημάτων, ἄπερ σοὶ ἔλεγον τὸ ἐσπέρας εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πατρός μου, καὶ ἄπερ σὲ εὐχαρίστουν ἐπὶ τοσοῦτον! Ἡμέραν τινα, ἐνθυμούμαι, σοὶ διηγήθην τίνι τρόπῳ πρόβατόν τι, τὸ πρόβατον τοῦ Ἄβελ, ἰζήτει παντοῦ τὸν κύριον αὐτοῦ, ὅστις εἶχε γίνεαι ἀφαντος, καὶ ἠγνόει πλέον ποῦ νὰ εὕρῃ τροφήν, ποῦ ὕδωρ... (στενάζει)· τὸ πρόβατον ἐκεῖνο, ὡς ἡμεῖς ἤδη, ἐστερεῖτο ὕδατος. Τότε, μῆτέρ μου, ἡμῆν τόσον μικρὸς, ὥστε ἡ ἱστορία τοῦ δυστυχοῦς ἐκεῖνου προβάτου δὲν μοὶ προῦξένοι πολλὴν λύπην· ἀλλ' ἤδη ἐννοῶ πόσον αὐτὸ ὑπέφερε· κλαίω μῆτέρ μου, διὰ τοῦτο, καὶ ἡ φωνὴ μ' ἐγκαταλείπει.

Ἄγαρ.

Ὁ χρόνος, τέκνον μου, τῶν ἡδονῶν ἡμῶν παρῆλθεν· ἄς προσπαθῆσωμεν ἤδη μόνον νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν πορείαν ἡμῶν.

Ἰσμαήλ.

Καὶ τὸ ὄργανον ἐκεῖνο, τὸ σείστρον ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤρχισα νὰ παίζω τόσον καλῶς, φέρεις αὐτὸ μετὰ σοῦ;

Ἄγαρ.

Δὲν ἐδυνάμην, υἱέ μου, νὰ φέρω μετ' ἐμαυτῆς εἰμὴ ἄρτον καὶ ὕδωρ· (κατὰ μέρος) φεῦ! καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔχω μόνον ὀλίγιστον.

Ἰσμαήλ.

ἔχεις δίκαιον, μῆτέρ μου· συγχώρησόν μοι· ἀλλ' ὅσον τεθλιμμένος καὶ ἂν εἶμαι, ὑπάρχουσι στιγμαί, καθ' ἃς ἐπεθύμουν νὰ ἐπαναλάβω τὴν ζωηρότητά μου, ὡς ἄλλοτε περὶ τούτου προσπαθῶ, ἀλλὰ δὲν δύναμαι. Ἰπάγωμεν, ἀναχωρῶ. (προχωρεῖ πρῶτος) ἀκολουθεῖ με.

Ἄγαρ.

ὦ Θεέ μου! διαφύλαξον τὸν Ἰσμαήλ! Ἐὰν ἦμην πολλὰ ὑπερήφανος διὰ τὰ ἀγαθὰ, ἄπερ μ' ἀπέστειλες κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς εὐημερίας μου, ἐὰν κατεφρόνουν τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν τῆς Σάρας, ἐὰν ἦμην ἀγέρωχος ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ νεότητί μου τιμώρησον ἐμέ· ἀλλὰ φείσθητι τοῦ δυστυχοῦς τούτου παιδός, τοῦ ἀπλουστάτου, γλυκυτάτου καὶ ἀθωοτάτου τούτου ὄντος· ἐμπνευσον αὐτῷ τὸ ἠδύπνου ἐκεῖνο καὶ εὐεργετικὸν ὕψος, ὅπερ ἀπένειμες ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τοὺς συμπολίτας μου. Ὁ φλογώδης οὗτος οὐρανός, τὸ ἀπὸ χαλκοῦ τοῦτο στερέωμα δὲν παριστᾷ τὴν εἰκόνα τῆς πατρικῆς σου ἀγαθότητος.

Ἰσμαήλ (ἐπανερχόμενος).

Ἄχ! μητέρα μου, τί εἶδον;

Ἄγαρ.

Τί λοιπόν ἔχεις, τέκνον μου; ὦ οὐρανέ! διατί εἶσαι τοσοῦτον ὠχρός;

Ἰσμαήλ.

Ἄ! δὲν δύναμαι νὰ στηριχθῶ εἰς τοὺς πόδας μου, φοβοῦμαι.

Ἄγαρ.

Ὁμίλει λοιπόν, τέκνον μου. Πῶς δύναμαι νὰ σὲ ἐγκαρδιώσω, ἐν ᾧ ἀγνοῶ τὴν αἰτίαν τοῦ τρόμου σου;

Ἰσμαήλ.

Εἶδον ἄνθρωπον ἐξαπλωμένον ἐπὶ τῆς ἄμμου· ἐκράτει εἰσέτι εἰς τοὺς ὀδόντας τὴν χεῖρα καταφαγωμένην ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου· δὲν ἐκινεῖτο πλέον, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐκοιμάτο· ἦτο ὡς ὁ γέρον ἐκείνος, ὃν εἶδον φερόμενον εἰς τὸν τάφον τὸ παρελθὸν ἔτος, ἦτο . . .

Ἄγαρ.

Νεκρὸς, υἱέ μου, αἱ καλά!

Ἰσμαήλ.

Ἀλλὰ τοῦτο, Μητέρα μου, δὲν εἶναι δυνατόν· αὐτὸς δὲν εἶναι γέρον, ἐλθέ νὰ ἴδῃς!

Ἄγαρ.

Καὶ διατί νὰ ἴδω, υἱέ μου, ἀφοῦ δὲν δύναμαι νὰ δώσω εἰς αὐτὸν οὐδεμίαν βοήθειαν;

Ἰσμαήλ.

Ἦτο τῆς ἡλικίας σου, μητέρα μου, Πῶς λοιπόν ἠδυνήθη ν' ἀποθάνῃ;

Ἄγαρ.

Εἰς τὰς μακρὰς ὁδοιπορίας δύναται τις, υἱέ μου, νὰ ὑποκύψῃ εἰς τοῦτο κατὰ πᾶν βῆμα.

Ἰσμαήλ,

οὕτω λοιπόν, ἐάν, ὡς ὁ ἀτυχῆς οὗτος στερηθῶμεν τροφῆς, σὺ . . . ἐγώ . . .

Ἄγαρ.

Ναί, υἱέ μου.

Ἰσμαήλ.

Καὶ κλαίεις, νομίζεις λοιπόν . . . μητέρα μου, ἐάν μέλλω ν' ἀποθάνω, ἀσπασόν με, καὶ ἄφησον με ἵνα κοιμηθῶ εἰς τὰς ἀγκάλας σου.

Ἄγαρ.

Προσφιλές τέκνον, δὲν δύνασαι λοιπόν νὰ βαδίξῃς πλέον;

Ἰσμαήλ.

Μοὶ εἶναι ἀδύνατον τοῦτο, ἐάν δὲν κοιμηθῶ στιγμὰς τινας, διότι τὰ βλέφαρά μου εἶναι βεβαρυμένα· εἰς τὴν ἀφύπνισίν μου, θέλεις μοὶ δώσει ἀκόμη ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου· θέλομεν διαμοιράσει αὐτὸ ἐξίσου.

Ἄγαρ.

Ὅποιος ὕπνος, ὁποῖα ὠχρότης! ὦ θεέ μου, φείσθητι αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιτρέψῃς ἵνα παραμορφωθῇ τὸ θελκτικὸν αὐτοῦ πρόσωπον! ἤθελον ἀναγνωρίσει αὐτὸ εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐάν δὲν εἶχε πλέον τὴν γοητευτικὴν ταύτην φυσιογνωμίαν, ἣν ἐθεώρουσαν πάν-

τοτε ἀχορτάστως; — Ἐνεπιστεύθη ολοκλήρως εἰς ἐμέ! ἀνεχώρησε μετὰ τοσαύτης φαιδρότητος ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ! Μητέρα μου, ἔλεγεν, ὑπάγωμεν ἵνα συλλέξωμεν καρπούς εἰς τὰ δάση; ὑπάγωμεν ἵνα παγιδεύσωμεν τὸ πτηνὸν ἐκεῖνο, ὅπερ ἔχει μυρία καὶ ποικίλα χρώματα, καὶ ὅπερ μ' ὑπεσχέθης τὴν προτεροαίαν; . . . ἐγὼ δ' ὠδήγουν αὐτὸ εἰς τὴν ἔρημον. Προσφιλές τέκνον! συγχώρησόν με, ἐάν σοὶ ἐκρυψα τὸ μέλλον ἡμῶν. δὲν ἐπραξα τοῦτο ἵνα σὲ ἀπατήσω, ἀλλ' ἵνα βραδύνα τὴν στιγμὴν τῆς ἐκ τούτου θλίψεως· φεῦ! οὕτω λοιπόν ὁ δυστυχῆς ἄνθρωπος σύρεται ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τὴν εἰμαρμένην; Προβαίνει ἄνευ φόβου, νομίζει δ' ὅτι βλέπει ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν ἀπέραντον καὶ τερπνὸν ὀρίζοντα τοῦ βίου, καὶ παρ' ἐλπίδα τὰ νέφη περικυκλοῦν αὐτὸν, ἡ ἐλπίς ἐγκαταλείπει αὐτὸν, καὶ ὅτε ὁ θάνατος προφθάνει εἶναι σχεδὸν εὐπρόσδεκτος ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὅστις τοσαῦτα ὑπέφερεν ἤδη ἐν τῇ ζωῇ. Ἀλλὰ σὺ, τέκνον μου, ἔμελλες τάχα ν' ἀπωλέσῃς τόσον ταχέως τὰς ἡμέρας σου! Οὐχί, θέλω σὲ κρατήσῃ ἐν τῇ ζωῇ· οὐχί, θέλω διαβιβάσει τὴν ἐμὴν ζωὴν εἰς τὰς φλέβας σου. Ἄχ τί λέγω; ἀδύνατον πλαστούργημα δύναμαι μόνον ν' ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας σου· ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι μοὶ μένει νὰ πράξω! Ἄμμε ἀνδρε, ἦτις μὲ περικυκλοῖς, ἔρημε σιωπηλῇ, φρίκη τῆς ἐρημίας, διαπεράτε τὴν καρδίαν μου μέχρι τῶν βαθυτάτων πτυχῶν αὐτῆς! ὦ υἱέ μου! κοιμᾶσαι πλησίον μου ἄνευ φόβου, νομίζεις ὅτι δύναμαι νὰ σὲ προφυλάττω πάντοτε, καὶ ἀγνοεῖς ὅτι ἀπέναντι τῆς φύσεως οὐδὲν μέσον ὑπερασπίσεως μοὶ μένει. Ἐνώπιον αὐτῆς εἶμαι, ὡς σὺ, νήπιον, καὶ ἦττον ἱκανὴ ἵνα ἐξιλεώσω αὐτήν.

Ἰσμαήλ ὄνειρώττων.

ὦ! Πορτοκαλλέα, καρποὶ δυνάμενοι νὰ καταπαύσωσι τὴν μεγαλητέραν δίψαν, ὕδωρ, μητέρα μου . . . ὁ ἥλιος οὗτος . . .

Ἄγαρ.

Ὀνειρεύεται, καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ αὐτοῦ αἱ φλογεραὶ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου καταφθείρουσι τὴν ὑπαρξίν του· θέλω προσπαθῆσω ἵνα προφυλάξω αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκτίνων διὰ τοῦ καλύματός μου. (ἀποσπᾷ τὸ κάλυμμα αὐτῆς.) Κόσμημα τῶν ἑορτασίμων ἡμερῶν, δῶρον δοθέν μοι ὑπὸ τοῦ Ἀβραάμ, ὅτε μὲ ἠγάπα, ὅτε μ' ἐκάλει Ἄγαρ του· ἄς χρησιμεύσῃ προσέτι εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ! (θέλουσα δὲ νὰ ἀπλώσῃ τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἰσμαήλ κλονεῖται εἰς τὸ βῆμά της καὶ ἀνατρέπει τὸ ἀγγεῖον ὅπερ περιεῖχε τὴν προμήθειαν τοῦ ὕδατος). Θεέ παντοδύναμε! ὦ! τὸ ὕδωρ, τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἔμελλε νὰ σώσῃ τὸν υἱόν μου· ἀνετράπη ἤδη καὶ δὲν μένει οὔτε ρανίς· ἐγὼ ἐφένευσα τὸν υἱόν μου· ὦ ἀνεξιλέωτε γῆ, ἀνοίχθητι ἐνώπιόν μου.

Ἰσμαήλ.

Μητέρα μου. . . ἀκούω τὰς φωνὰς αὐτῆς, ποῦ

είναι αὐτή; Ἄ! μήτέρ μου εἶσαι ἐβρόχιμμένη κατὰ γῆς ὡς ὁ ἀτυχῆς ἐκεῖνος, ὃν πρὸ ὀλίγου εἶδον.

Ἄ γ α ρ.

Ἰσμαήλ, Ἰσμαήλ.

Ἰ σ μ α ή λ.

Ὡ σὲ ἀκούω, σὺ ὁμιλεῖς ἔλθε πρὸς με δὲν ἔχω πλέον δύναμιν ἵνα βαδίσω, μέχρις ὅτου μοι δώσεις ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἐκείνου.

Ἄ γ α ρ.

Ἰδῶρ, ὕδωρ, δὲν ἔχω πῖον!

Ἰ σ μ α ή λ.

Σὺ λοιπὸν ἐπις ὄλον αὐτὸ, μήτέρ μου; αἱ καλὰ!...

Ἄ γ α ρ.

Σκληρὲ, ἐγὼ, οὔτε ῥανίδα ἔπιον! δὲν θέλεις νὰ πιστεύσῃ τοῦτο; Ἄκουσον, ἠθέλητα νὰ προσαρμώσω τὸ κάλυμμα τοῦτο, ἵνα προφυλάξω τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ δαιμόνιον τῆς ἀπίστου Σάρρας, ὅπερ περκαλοῦθεῖ ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔθραυσε καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖον καταφύγιόν σου τὸ ὕδωρ δὲν ὑπάρχει πλέον. — Ἰσμαήλ, ἐάν με νομίζης ἔνοχον, μὴ ἀναχαιτίζεσαι ὑπὸ τοῦ υἱοῦ σου καταράσθητι τὴν μητέρα σου, ἥτις εἶναι παρὰ τοὺς πόδας σου καταράσθητι αὐτὴν διότι ἡ ἀνωφελὴς σοργὴ αὐτῆς δὲν ἐδυνήθη οὔτε σὲ νὰ προστατεύσῃ, οὔτε τὴν ζωὴν σου νὰ διατηρήσῃ. Ἴσως τοιοῦτοτρόπως θέλεις μὲ ἀνακουφίσει ἀπὸ τοῦ καταβιβρώσκοντος τὰ στήθη μου οἴκτου, ὃν συναισθάνομαι διὰ σέ.

Ἰ σ μ α ή λ.

Τὶ λέγεις, μήτέρ μου; ἐγὼ, σὲ ἀγαπῶ... ἀλλὰ μία σταλαγματία ὕδατος δύναται μόνη νὰ μ' ἐπαναφέρῃ ἐν τῇ ζωῇ. — τί βλέπω εἰς τὸν ὀρίζοντα! εἴμεθα πλησίον τῆς θαλάσσης!

Ἄ γ α ρ.

Φεῦ! τέκνον μου, αἱ ἀναθυμιάσεις τῆς πεπερωμένης γῆς ὑψοῦνται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ αὗται μακρόθεν παρίστανται εἰς τοὺς κεκμηκότες ὀφθαλμούς σου ὡς θάλασσα.

Ἰ σ μ α ή λ.

Ὡ! ἀπατάσαι, εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου ὑπάρχει ὕδωρ ἐκεῖ κάτω, ἐκεῖ κάτω ὁδήγησόν με πρὸς τὴν ἐλκυσσάν με ἐκείνην εἰκόνα αὐτὴ θέλει μὲ δροσίσει.

Ἄ γ α ρ.

Ἐρημοὶ ἀμμώδεις διαχωρίζουσιν ἡμᾶς ἀπὸ ἐκείνης καὶ οἱ πόδες ἡμῶν θέλουσι βυθισθῆ εἰς τὴν ξηρὰν κόνιν.

Ἰ σ μ α ή λ.

Μήτηρ μου, πόθεν προέρχεται ὅτι δὲν σὲ βλέπω πλέον; μήπως διότι ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ὑπὸ συννέφων! μήπως προμηνύεται βροχὴ, ἥτις θέλει καταπαύσει τὴν φλέγουσαν ἡμᾶς δίψαν;

Ἄ γ α ρ.

Οὐχί, τέκνον μου, ὁ οὐρανὸς εἶναι πυρώδης.

Ἰ σ μ α ή λ.

Ἐν τούτοις ἐγὼ αἰσθάνομαι τοσοῦτον ψῦχος...

Ἄ γ α ρ.

Αἰσθάνεσαι ψῦχος; ὦ τέκνον μου, τέκνον μου!

Ἰ σ μ α ή λ.

Ἰδῶρ, ὕδωρ, μήτέρ μου... ὑγιάινε. (Πίπτει ἄνευ αἰσθήσεως.)

Ἄ γ α ρ.

Ἐλειποθύμῃσε, μέλλει ν' ἀποθάνῃ, καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ δώσω αὐτῷ οὐδεμίαν βοήθειαν καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ μοι ἀρνοῦνται τοῦτο. Ὁ ὀδοιπόρος τῆς ἐρήμου δὲν θέλει ποσῶς φέρει τὰ βήματα αὐτοῦ εἰς τοὺς τόπους τούτους; — οὐχί, οὐχί, οὐδὲν ὄν ζῶν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐνταῦθα τὰ πτηνὰ, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἔντομα ἐγκατέλειπον τὴν τρομερὰν ταύτην ἐρημίαν δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ εἰμὴ υἱὸς τις καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, οὗς ἐγκατέλειψε καὶ αὐτὸς ὁ παντοδύναμος. Ὡ Θεέ! ἤμην ἀξία νὰ ὑποκύψω εἰς τοιαύτην θλίψιν; ὅποιοι εἶναι τὸ ἐγκλημα ὅπερ δὲν ἐδύναντο ν' ἀποπλύνωσι τὰ βάσανα ἃ ἤδη δοκιμάζω; Ἀναλογίζομαι ἤδη τῆς ζωῆς μου ἀναμφιβόλως ὑπῆρξεν αὐτὴ πλήρης ἀδυναμιῶν. Ὁ ἔρωσ μ' ἐτύφλωσε καὶ ἡ ματαιοφροσύνη μ' ἐδειλίασεν ἐπεθύμουν ν' ἀρέσκω καὶ νὰ βασιλεύω ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς καρδίας μου, ἡ εἰκὼν σου, ὦ Θεέ μου! δὲν ἐξηλείφθη οὐδέποτε. Σὲ ἐλάτρευα εἰς πᾶν ὅ,τι ὠραῖον ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς πᾶν ὅ,τι ἄγνωστον ἐν τῷ οὐρανῷ. Ποτὲ ἡ δυστυχία δὲν μ' εὔρεν ἀναίσθητον, εἰς οὐδένα οὐδέποτε ἠρνήθην τὴν εὐσπλαγγίαν ἣν ἐπικαλοῦμαι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, Θεέ Παντοδύναμι, τοιαύτη ὁποῖα τέλος ἤμην σὺ μ' εὔρες ἀξίαν ἵνα γίνω μήτηρ σὺ μοι ἐχορήγησας τὴν δόξαν ταύτην καὶ τὴν εὐτυχίαν. Ἰὸ φίλτρον, ὅπερ αἰσθάνομαι διὰ τὸ τέκνον τοῦτο δὲν ὁμοιάζει τῆς πρὸς τὸ πλκστούργημα ἀγάπης σου καὶ αἱ γοεραὶ κρυγαὶ μιᾶς μητρὸς δὲν ἀντηχοῦσιν εἰς τὸν οὐρανόν; Ἐπανάφερε τὸν υἱόν μου ἐν τῇ ζωῇ, ἵνα ἀκούσω αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ἵνα οἱ ἀθῶοι αὐτοῦ βραχίονες μ' ἐναγκαλισθῶσι καὶ πάλιν, ἵνα τὰ τοσοῦτον γλυκὰ βλέματά του προσηλωθῶσιν ἀκόμη ἐπ' ἐμοῦ! Ὡ Θεέ, ἅπιν τὸ ἰσχυρὸν αἰσθημα τοῦτο τῆς μητρὸς ἀπὸ σοῦ πηγάζει. Ὡ! εἴθε ὁ ἄνεμος τοῦ τάφου μὴ πνεύσῃ ταχέως ἐπὶ τοῦ Ἰσμαήλ, εἴθε μὴ ἀρπασθῆ ταχέως ἀπὸ τῆς ἀγκάλης μου! Θεέ μου! διατήρησον τὴν ζωὴν αὐτοῦ μέχρις ὅτου, ἐγὼ ἀποθάνω. Ὡ! ὁ υἱὸς δὲν πρέπει νὰ προλαμβάνῃ τὴν μητέρα εἰς τὸ φέρετρον τοῦ θανάτου... Βράχε, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἴσως ἀνέβρυσεν σωτήριον πηγὴν ὕδατος, πόσον ἡ θεὰ σου εἶναι ἀγρία! Ἀκίνητος φύτις, εἶμαι μόνη μετὰ σοῦ... ἤκουσα ἄρα φωνὴν τινα; οὐχί, οὐχί, οὐχί, οὐδεὶς μοι ἀπεκρίθη. Πρὸ τίνος στιγμῆς ἠκούετο φωνὴ παιδός, ἥτις μοι ἔλεγε. Μήτηρ μου, ἀλλὰ τὴν φωνὴν ἐκείνην δὲν θέλω ἀκούσει πλέον. Δὲν εἶμαι πλέον μήτηρ. Υἱέ μου, μοναδικέ μου φίλε! τοῦλάχιστον θέλω σὲ ἀκολουθήσει μετ'

δλίγην τήκομαι επίσης ὡς σύ' ἡ δίψα, ἥτις σέ κατέφθειρε, καταβιβρώσκει καὶ ἐμέ επίσης ὁ θάνατος, ὅστις πλανᾶται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, ἐκτείνει καὶ ἐπ' ἐμοὶ επίσης τὰς μελανὰς αὐτοῦ πτέρυγας. Ἐδεργετικὸν θάνατε, σὺ μόνον γινώσκεις, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἐπιζήσῃ ἐκείνου ὄν ἀγαπᾷ. Ὡ γῆ, μοναδικόν μου ἄσυλον, κόνις τῶν νεκρῶν, δὲν φρικιάς αἰσθανομένη οἶκτον διὰ τοὺς ζῶντας. Ἄλλ' ἀδιάφορον ὀφείλεις ἵνα μὲ δεχθῆς. Ναι, Θεέ μου· εἰσῆκουσας τὴν δέησίν μου καὶ δὲν μοὶ ἀποδίδεις μὲν τὸν υἱόν μου, μὲ καλεῖς ὅμως πρὸς σέ· ὑποκύπτω, τὸ τέρμα τῶν ἡμερῶν μου προσεγγίζει. . . Ὡ πατὴρ μου! Αἴγυπτος, γόνιμος Αἴγυπτος! μὴπως μέλλω νὰ σέ ἐπανάιδω; αἱ ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας μόναι ἀνανεοῦνται ἐν ἐμοί, αἱ δὲ δυσχέρειαι τοῦ βίου ἐξαλείφονται. Παρατηρῶ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου· ὁ ἄνεμος δροσίζεται ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐκείνου· δὲν ὑπάρχει πλέον θερμότης. Πόθεν προέρχεται καὶ ἐγὼ φοβοῦμαι· τὸ ψῦχος μόνον εἶναι θανατηφόρον· αὐτὸ ἐπάγωσε τὰς φλέβας μου· Φρικιῶ ὑπὸ τοῦ ψύχους, τρέμω, τετέλεσται. (λείποθυμεί.)

(Μουσικὴ τις οὐράνιος ἀκούεται μακρόθεν).

Ἄγαρ.

Ὡ! ὅποιοι γοητευτικοὶ ἦχοι! Μήπως μετέβην ἤδη εἰς ἄλλην ζωὴν; μήπως ἐν-αὐθα εἶναι ὁ παράδεισος; οὐχὶ δὲν βλέπω ποσῶς ἐν αὐτῷ τὸν υἱόν μου, (ἡμουσικὴ ἐξακολουθεῖ εἰς ἄγγελος διαφαίνεται ὀπισθεν νέφους.)

Ὁ Ἄγγελος

Ἄγαρ. Ἄγαρ!

Ἄγαρ.

Ὅποιοι τόνοι! ὅποια φωνή!

Ὁ Ἄγγελος.

Ἄγαρ, διατὶ λυπεῖσαι; ὁ Θεὸς εἶδε τὰ δάκρυα τοῦ τέκνου σου.

Ἄγαρ.

Εἶναι ἤδη εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ τέκνον μου; αὐτὸ λοιπὸν μὲ κράζει· τὸ τέκνον μου ἀνεζήτησε τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ὁ Παντοδύναμος μοὶ ἀνοίγει χάριν αὐτοῦ, τὰς οὐράνιους πύλας;

Ὁ Ἄγγελος.

(Κτυπᾷ βράχον τινα διὰ τινος κλάδου φοινίκος, ὃν ἔχῃ ἐν τῇ χειρὶ καὶ πηγὴ ὕδατος ἀναβρύει παράυτα.) Ἄγαρ, ἰδέ.

Ἄγαρ.

Ἰδωρ, ὕδωρ! καὶ ὁ υἱός μου δὲν θέλει ὠφελθῆ ἐκ τούτου· οὐχὶ, δὲν θέλω ποσῶς ὕδωρ· οὐχὶ, προτιμῶ κάλλιον ν' ἀποθάνω!

Ὁ Ἄγγελος

Ἄγαρ, τὰ εὐεργετήματα τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχουσιν ὄρια· διατάττει καὶ γεννᾶται πηγὴ ὕδατος εἰς τὰς ἐρήμους, ὡς ἡ ἐλπίς εἰς τὸ βάθος τῶν ὑπὸ τῆς ἀτυχίας μαραινομένων καρδιῶν. Γέμισον τὸ ποτήριόν σου, Ἄγαρ, καὶ φέρε αὐτὸ πρὸς τὸν υἱόν σου.

Ἄγαρ.

Θεέ, εἶναι δυνατόν;

Ὁ Ἄγγελος

Ἰσμαήλ, Ἰσμαήλ! ὁ Παντοδύναμος σέ ἀνακαλεῖ ἐν τῇ ζωῇ.

Ἰσμαήλ.

Ἄχ! μητέρα μου.

Ἄγαρ.

Ἄχ. τέκνον μου.

Ἰσμαήλ.

Πόσον μὲ ἀγαθοποιεῖς; μητέρα μου! ἄνευ σοῦ ἤθελον ἀποθάνει, καὶ δὲν ἤθελον σέ ἐπανάιδει πλέον.

Ἄγαρ.

Τέκνον μου, οὐχὶ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις ἀνέδειξε τὴν ἀπὸ τοῦ βράχου ἀναβρύσασαν πηγὴν τοῦ ὕδατος· αὐτὸς ἐνεψύχωσε τὴν λειποθυμοῦσαν ζωὴν σου· ὦ θεε μεσίτα! συγχώρησόν με· συνέσφιγξα ἐν πρώτοις ἐπὶ τοῦ στήθους μου τὸν υἱόν μου, ἀπῆλαυσα τῶν εὐεργετημάτων σου, πρὶν ἢ σοὶ ἀποδώσω τὰς περὶ τούτων εὐχαριστίας μου. (Γονυπετεῖ μετὰ τοῦ τέκνου αὐτῆς.)

Ὁ Ἄγγελος.

Ἄγαρ, ἐγέρθητι, λάβε τὸν υἱόν σου ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ ἀκολούθει με· θέλω γίνεαι ὁ ὁδηγός σου. Ἄγαρ, ὁ Ἰσμαήλ ἔσται ὁ ἀρχηγός μεγάλου λαοῦ καὶ ἡγεμὼν τῶν ἐρήμων τούτων τῆς Ἀραβίας ἐν αἷς ἀπόλλυσο μετ' ἐκείνου. Ὁ λαὸς οὗτος δὲν θέλει κατοικήσει τὰς πόλεις, καὶ δὲν θέλει κέκτηται εἰμὴ τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη αὐτοῦ, δι' ὧν θέλει ὑπερασπίζεσθαι κατὰ τι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν σαρκοβόρων θηρίων, καὶ δὲν θέλει ὑπακούει εἰμὴ εἰς τὸν οὐρανόν, ἐξ οὗ κατέβην ἵνα σέ σώσω. Δέχθητι, ὦ γύναι, τὸ μάθημα τῆς εὐτυχίας ἀφοῦ τὴν ἐδοκίμασας τὴν ἀτυχίαν ταύτην· ἀνάθρεψον τὸν υἱόν σου εἰς τὸν φόβον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ ὑψίστου· καὶ ὅταν τὸ γῆρας ἐξαντλήσῃ τὰς δυνάμεις σου, ὁ Ἰσμαήλ δὲν θέλει λησμονήσει ὅτι ὀφείλει τὴν ζωὴν εἰς τὰ δάκρυά σου· ἡ δὲ πολεμικὴ αὐτοῦ χεὶρ θέλει ὑποστηρίξει τὰ κλονιζόμενα βήματα σου.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τῆς Κυρίας Στάελ).

ὑπὸ τῆς

ΠΟΛΥΤΙΜΗΣ ΚΟΥΣΚΟΥΡΗ.